

A III. MOSZKVAI FILMFESTIVÁL

A moszkvai filmfesztivál ezúttal talán még az előző évek fesztiváljainál is több tartalommal telik meg; erre mutatnak már a fesztivál első napjai is. A Moszkva Szálló bejárata előtt egyre növekvő, türelmesen várakozó, kíváncsi tömeg lelkes tapsa és éljenzése nemcsak a nagy sztároknak: Lea Massarinak, Tony Curtissnak, Susan Strassbergnek szól, hanem a kevésbé ismert, fesztiválon talán először résztvevő színes bőrű színészeknek is. Nem véletlenül történt, hogy a Kreml fényárban úszó hatezer személyes kongresszusi üvegpalotájában a megnyitón az egyenként bemutatkozó zsűritagok között éppen az amerikai Stanley Kramer, a francia Jean Marais, a holland Joris Ivens, és természetesen a szovjet Grigorij Cuhraj, a zsűri elnöke kapták a legtöbb tapsot. Gondolom, nemcsak a művészeket, hanem népük baráti követeit ünnepezték személyükben. Ebben az évben ötvenöt ország küldöttei versengenek — ahogy Hruscsov írta a fesztiválhoz küldött üzenetében — »a világ filmművészeinek legdemokratikusabb fórumán«...

Ugyanígy baráti, nyílt, őszinte érdeklődés mutatkozik meg a vendégek részéről is. Az örökké mosolygó, vörösesszőke, mulatságos fintorokat vágó Danny Kaye, a »Kopogd le a fán« népszerű főszereplője a Szputnyiknak, a

fesztivál naponta megjelenő lapjának adott nyilatkozatában kijelentette, boldog, hogy itt lehet, nagyon kíváncsi a szovjet filmekre, még kíváncsiabban a szovjet gyerekekre. Külön kedves pantomim-műsort készített a mulattatásukra. Az amerikai Stanley Kramer, a »Megbilincseltek« rendezője, a »West Side Story« versenyen kívüli bemutatóján azt mondta: ez a film a mi önkritikánk. (Mint ismeretes a Puerto Rico-i bevándoroltak és az amerikai fiatalok közötti, mesterségesen szított, ellentétokról és egyes New York-i utat vesztett fiatalokról szól a film.)

A fesztivál elsőnek bemutatott filmje Viktor Komisszarzsevszkij alkotása: »Bemutatjuk Balujevet«, Kozsevnyikov regényének drámai változata. Komisszarzsevszkij és Iván Pereverzev, aki a film mérnök-hőstét alakítja, forgatás közben hónapokat töltött a gázvezetéket szerelő munkások között, tanulmányozta a

környezetet. Sajnos, azonban a környezet hitelessége nem pótolhatja a konfliktus hitelességét. Bármilyen elhithető erővel játszik Pereverzev, a figura túlzott tökéletességét nehéz elfogadnunk. A körülötte felvillanított sorsok és problémák szinte mindegyike elegendő volna, egy-egy filmre, így összezsúfolva azonban — úgy érezzük — sok is, kevés is. A Pravda kritikusa egyébként ugyancsak azt vette a film alkotójának szemére, hogy nem maradtak meg a regény vonalán. Pereverzev talán egy kicsit mentegőzőve mondta: »Régóta vágytam rá, hogy olyan embert alakítsak, aki jó másokhoz, és ez a jószág boldoggá, harmónikusá teszi életét.«

A másik bemutatott film az olasz Nanni Loy »Nápoly négy napja« volt (forgatókönyvét a »Róma, nyílt város« írója, Amidei írta). A film a nyugatnémetek tiltakozása miatt Cannes-ban nem juthatott a közönség elé, Moszkvában már a

»Nápoly négy napja« — Nanni Loy nagysikerű filmje

Jelenet a »Párizs rejtelmek«
című francia filmből

— vidáman karikázzik egy német katonával, aki már nem ellenség... Megáll egy kútnál, arcát megmosni. Ezalatt feltűnnek az utca végén a német harckocsik, s az imént még barát német, fegyverét az olaszra szegezi. A fiú nevetve vizet főrcsköl a katona arcába, akinek a tekintete durva, embertelen, és pisztolyának csöve fenyegetően mered viszsza. És már viszik is, kezét hátul összekötve, a kivégző osztag elé. A német ezredes a nápolyiakat térdre parancsolja. Ez sem elég. Tapcsolniuk kell. És a zokogó, reszkető asszonyok és férfiak, a rájuk szegezett fegyverek előtt összeütköznek a tenyerüket. A fiú nem tud hős lenni, sírva fakad, mielőtt holtan lezuhan. A film az emberiség és a hősiesség, a gyengeség és az erény megrázó jeleneteinek sora; melyek gyakran humorban oldódnak fel.

A finnek fesztivál-filmje, Mikko Niskanen

megnyitó napján bemutatásra került — igaz, versenyen kívül. Mégis megindító és szimbolikus jelentőségű esemény volt bemutatása a humanizmus, a béke és a barátság jelszavait hirdető fesztiválon. A film hősei: nápolyi emberek, akik félelmükben, kétségbeesésükben 1943 szeptemberében fegyvert ragadnak a német megszállók ellen. Nem hősök —, egyszerű, hétköznapi emberek, akik élni szeretnének, és behunyják a szemüket, amikor elsütik a fegy-

vert. Különösen megragadó a film kezdete. A nápolyiak azt hiszik: béke van, Jean Sorel — fiatal olasz fiút alakít

»Szép kis család« című dán
filmkomédia

Natalie Wood és Richard Beymer, a »West Side Story« főszereplői

alkotása »A kölykök« (legutóbb »Serdülők« címmel foglalkoztunk vele egyik cikkünkben), ugyancsak a második világháborúból meríti témáját, — meglehetősen kevés sikerrel. A német csapatokat egy finn városka fiatalága először örömmel üdvözli, de mikor már nem vidám turisták többé, hanem megszállókként viselkednek, mély keserűség marad a fiatalok lelkében.

Sok szempontból érdekes az iráni film: »A reménység partja«, bár meseszövése a keleti fantáziára jellemzően bonyolult, olykor naiv. Rendezője Siamek Yassami egyben a film írója is. Nem fukarkodott képzeletével, van a film-ben hűséges és megcsalt szerelem, megértő és ellenséges szülő, osztályharc és összebékülés. Mindennek ellenére talán a szép, eredeti környezet, a tenger, az erdő, a remekül fotózott öreg halászok és a szí-

nészek kitűnő játéka legalább annyira nosztalgikus a századforduló egy előkelő családjának bolondos életét felidéző dán film, a »Szép

Zinajda Kirienko, a »Bemutatjuk Balujevet« egyik főszereplője

»Orosz csoda« — a Thorn-
dike házaspár filmje

kis család«, Erik Bal-
ling alkotása.

Ennyi volt a fesztivál
első napján. Itt bármi-
félét jósolni még a hí-
res pesti jósoknak is
nehéz volna, mindennek

A román versenyfilm: »Lupény 29«

a kezdetén vagyunk. A kisfilmje képviseli, az
Moszkva Szálló előtti utóbbi három, verse-
lovarda-téren most ra- nyen kívül. Nagy vára-
gasztják ki a részt ve- kozás előzi meg Fellini
vő filmek plakátjait, máris híres filmjét, a
Magyarországot Rényi »Nyolc és fél«-t, amely
Tamás: »Legenda a vo- csak a második hét kö-
naton«, Palásthy zepén kerül bemutatás-
György: »Meztelen dip- ra. Az amerikaiak feszt-
lomata«, Kovács And- ivál-filmje a »Nagy
rás: »Az isten őszi csil- menekülés« John Stru-
laga« játékfilmje és ges alkotása, itt kerül
Kollányi Ágoston az először közönség elé
»Ének a vasról« című Versenyen kívül már

Erwin Geschonneck (középen) a »Farkasok közt védtelen« című NDK-film főszerepében

John Struges amerikai rendező (balról) a »Nagy menekülés« forgatása közben

bemutatták a »West Frank Beyer rendezte. Side Story«-t, és az Többször is levetítik a »Egyesek forrón szereleltek«-et. A jövő héten házaspár filmjét, az pedig a »Kopogd le a »Orosz csodá«-t. Ez a fán«-t, a »Ben Hur«-t, több, mint kétórás dokumentumfilm joggal sikerű filmjét, a »Nürnbergi per«-t, Spencer Tracyval. Az NDK verseny-filmjét: a »Farkasok közt védtelen«-t.

PONGRÁCZ ZSUZSA

Sandra Milo és Marcello Mastroianni a »Nyolc és fél« című Fellini-filmben

Jelenet a »Húszévesek szerelelme« című film francia epizódjából, melyet Truffaut rendezett